

Surt a las taulas de "fada"
 y 's postran reys devant d' el
 y es per tothom venerada...
 Ara, en la vida privada
 no es res més qu' una trapell
 que viu per tot endeutada
 per culpa de la escudella

JO, DIPUTAT...

y curt de vista

Quan vaig aixecarme á demanar la paraula la Cambra estava atestadíssima. Acabava de parlar en Romero Robledo fent brillar devant de 'ls ulls admirats del auditori els més lluhits focs pirotécnicos de sa entremaliada eloqüencia. Encara 's recordavan 'ls apóstrofes vibrants de 'n Lerroix, la encatronada serietat de pare definidor de 'n Silvela, la cisellada majestuositat de 'ls párrafos sonoros de 'n Maura... Encara llunyans s' escoltavan 'ls sincers accents del doctor Robert que havian fet estallar la tempesta en lo Parlament.

Quan vaig dir, donchs, *pido la palabra*, després de tanta grandilocuencia y de tanta retórica buyda, 's produhí un moviment d' estupefacció que, rapidament, 's transformá en un crescendo de riallas. Curt de vista com soch, hauría donat un mon per distingir clarament las assombradas caras de 'ls meus companys.

El president va dir després de remenar una estona la campaneta — El diputat qu' acaba de demanar la paraula 's diu?...

— Ramón Berenguer, per servirlo (Riallas)

— Diputat per...

— Per LA TOMASA (extraordinarias riallas)

En Moret, que no está gaire fort en geografia, cregué sens dupte que LA TOMASA era un districte electoral com La Carolina, La Almunia ó La Bñeza; y després de consultar'ho ab lo secretari (tan fort en geografia com ell) acabá per dir agitant la campaneta.

— Ordre, ordre senyors diputats. Te la paraula el senyor Ramon Berenguer, representant del districte de LA TOMASA.

Vaig aixecarme... Si dich que no estava emocionat diria una mentida; pero ben prompte vaig serenarme y després d' un ademan teatral que casi 'm feu caure las ulleras y que volia significar "ara 'ns veurém las caras," vaig comensar per aquest tenor:

"Senyors diputats: Creyeu tots vosaltres que feu aquí *algo* meritori y no feu res, absolutament res sino enganyar al pais. Crevèu vosaltres que aquí parléu en nom d' algú, que representéu cada hù una massa de opinió y sufriu la més gran de las equivocacions ò dihéu la més impúdica de las mentidas; aquí no 's representa al pais ni 's treballa pera 'l pais (moviment de protesta) aquí no 's fraguan més que mentidas y no 's dihuen més que mentidas abrogantse una representació que també es mentida (gran cridadissa, veus de protesta; sargata infernal).

El president — Adverteixi 'l senyor diputat que lo que diu es molt grave. Si 'ls senyors del Parlament no representan á ningú ¿quí 'ls ha elegit, donchs?

— Per contestar á la pregunta del president, qu' envihi cada diputat la nota de 'ls gastos de la seva elecció. ¿Ningú contesta? ¿Ningú la envia? Donchs consti que tots la tenen á la cartera... Que se 'ls registri. (Crits, imprecacions, insults).

El president — Aquí no 's registra á ningú. Las butxacas de 'ls diputats son inviolables.

— Donchs també soch inviolable jo. També es inviolable 'l meu dret de dir y repetir que aquí ningú representa res més que 'ls mils duros que va gastarse per venir á seure al Parlament. El pais no hi es aquí. Aquí no més hi ha unas quantas bossas fortas amigas de figurar. ('S repeteix la bronca durant cinch minuts).

No es estrany donchs lo que passa aquí... Voléu que ho digui, lo que passa? (Veus; que ho digui, que ho digui).

Donchs que s' esta perdent el temps. Quinze dias llarchs fa que 's remou lo de las eleccions de Barcelona. Ab motiu d' aquest debat han parlat tots els cap-pares de la política. Cada un d' ells ha preconisat l' aixarop de la seva invenció per curar el terrible mal del separatisme y tots han estat cegos en senyalarlo, tots ineptes en proposar el remey. Voléu ser metjes y no arrivéu ni á curanderos tan sols. (Soroll de peus). Fixevos bé en lo que vaig á dirvos. (Més soroll de peus) A Barcelona 's pateix del mateix mal qu' al resto de Catalunya, el mateix mal qu' á tota Espanya. (Continua el soroll). Ab aixó estém d' acort-ab el *company* Maura. No vé d' ara, sino de sempre. Vé de desde que 'l ser polítich — deber pesat de tot bon ciudadá — s' ha convertit en un ofici indigne, niu de gangas, en un *modus vivendi* lucratiu (Lo soroll de peus es espantós)

Per portar legisladors á n' aquest temple, s' tria als més xerraires en lloch de 'ls més pensadors. S' otorga el càrrech de diputat als més *vius* en lloch de 'ls més honrats. Tots sou més egoistas qu' altruistas, tots, tots busquéu el benefici propi més que 'l bé comú. Aixó no pot ser, aixó es un absurdo, un contrassentit qu' está en pugna ab la rahó natural.

Per venir aquí, lo primer es la filiació política, la etiqueta, la classificació que 's fa de si penséu aixís ó *aixís*. En cambi, ningú us pregunta si sou honrats, actius y laboriosos. *¡Así sale ello!*

Donchs cónstius d' una vegada per sempre. Lo pais no vol homes de partit, vol *homes* senzillament; vol *homes bons*.

Devant de las vostras ideas dinásticas ó anti-dinásticas, devant de 'ls vostres credos revolucionaris ó anti-revolucionaris, devant de las vostras aspiracions conservadoras ó dissolvents, vol esperits purs, honradas conciencias, homes de bona voluntat.

¡Fora polítichs, fora farsants el punt! Tot home públich deu ser un mirall. La seva vida privada un exemple que mostrar per tot. Vosaltres sou casi be tots llibertins, adúlter, derrotadors, jugadors, embusteros. Donchs els homes que vinguin aquí dehuen estar nets de tota mácula. La doctrina es lo de menos, els fets son lo de més.

El nou partit que jo propono y en nom del qual parlo com son primer afiliat y únich membre per ara, es lo de 'ls homes de bona voluntat. Per formar part d' aquesta nova comunió totas las ideas políticas serveixen, ningú ha de fer abdicacions. El nostre programa té comptats principis á saber. "Amor al pròxim" «Rectitut en lo pensar» «Noblesa en lo proceder» «Energía en l' obrar» «Pocas paraulas y molts fets» y «Justicia sempre» Aquest partit que jo califico ab lo nòm de «La ratlla dreita» admet á tothom pobre ó rich, carlí ó anarquista, católich ó

protestant, mentres sempre y á totas horas obri d'acort ab els lemas citats.

(Pausa. Bech aygua sense bolado)

Aixis, donchs, tot lo que discutiu, oh politichs, es en va. La vostra hora ha sonat. Com Jesucrist en el temple, jo vinch ab las deixuplinas á trèureus d'aquí. Espanya vol salvarse, pel carlisme, pel regionalisme, per l'anarquia... Poch importa el partit, pero vol salvarse. Y 's salvará per la gent honrada. Es secundari el color, inútil la tendencia, no hi fa res la idea. Sols vol homes purs, homes de «La ratlla dreta.»

Aixis donchs, el parlamentarisme s'ha acabat. Los discursos florejats, las figuras bonicas, las mentidas seductoras, els sofismas brillants están llestos per sempre. ¡Fora d'aquí 'ls mercaders, fora 'ls politichs, fora 'ls xerraires! En nom de la voluntat nacional de la voluntat no falsificada jo us conmino á de'xar buyts aquets assientos porque vingan á ocuparlos els que treballan, els que pensan, els que escrihuen els que produeixen intelectual y materialment. Els més sabis y els més honrats. *He dit.*

Foch y blanco

Me sembla que me n'ha de passá alguna
—va parlarme una volta l'hereu Bruna—
Puig xiulets á la orella porta agravis,
y que no falla, segons veus dels avis.
Al cap d'un rato va trová á sa aymia
fent petons á un tinent d'artilleria.
Y al véureho ell, ab veu desesperada,
va prosseguir —Ja ho veus! ¡L'he endavinada!

ULLADAS

Ab ovirar't com dos focos eléctrichs
contemplo resplandir
á n'el bell mitj de ta careta d'àngel
dos ulls com dos espills.
A través d'eixos ulls que tant m'encisan
hi oviro un negre abim,
y al insondable fons d'eixa negrura
¡hi veig uns embolichs!...

**

No 'm miris, per Deu, morena
ab tant séria obstinació;
que 'm calas ab tas miradas
foch al cor!

**

En la llum de tas bellas miradas
de goig y ventura jo hi veig tot un mon,
é hi llegedsch ademés la puresa
fulgent irradiante de ton cor hermós;
Pero més que per xó, nena gaya,
los teus ulls contemplo ab tanta afició,
perque 'm sembla qu' en ells, vida mia,
hi oviro las pelas que no trobo en lloch!

RAMPELLS.

**

Al acabar el discurs entre 'l silenci sepulcral de la Cambra, un ugier se m'acosta 'm dona un copet á la espatlla.

—Su señoria se habrá fatigado mucho ¿verdad?

—No, company... Els hauré deixat blaus ¿oy?

—Ca, hombre si se marcharon...

—¿Com ...? Potser quan 'ls hi conminat al final que deixessin els sitials que indignament ocupavan? Quin éxit oratori en tal cas.

—No senyor. A la mitad del discurso. Su señoria ya habrá oido el pateo. Solo han quedado el presidente y el secretario...

—No importa. No s'haurá perdut tot...

—Si, pero el caso es que los dos... ¡duermen!... Van los pobres tan cansados!...

RAMON BERENGUER.

VOLDRIA

Voldria estimada meva
viure sempre al teu costat
mirantme en ta blanca cara
com si fos en un mirall.

Voldria teni á tot' hora
apretadetas tas mans
recullint de nit y dia
l'alé que tu estás llensant.

Voldria aixugá tas llágrimas,
ab petonets abrusats
fent que sempre l'alegria
lluhis en ton bell semblant.

Voldria jugar ab las trenas
de tos cabells ben risats
rebeni tas dolsas rialletas
y 'ls raigs de tos ulls brillants.

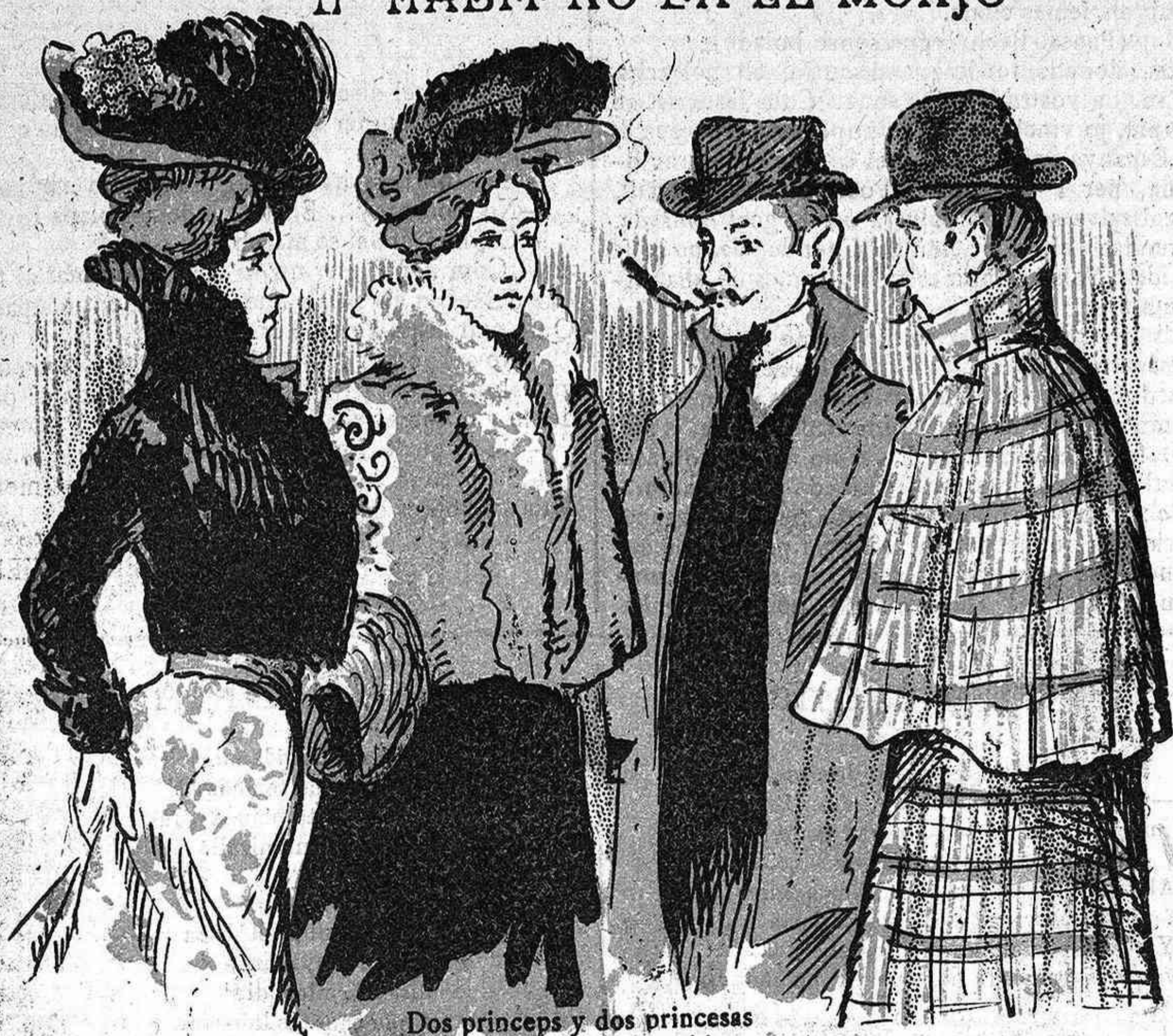
Voldria besar ta boca
apurantne sens parar
lo torrent de mel que hi guardas
entre perlas y corals.

Voldria veuret seguida
sobre ma falda un instant
escoltantne com palpita
ton cor pur y enamorat.

Voldria .. val més que calli
y que posi punt final
per que si endevant seguia
diria... algun disbarat...

PEIG y C.^a

L' HÁBIT NO FA EL MONJO

Dos príncips y dos príncesas
qu' están adornant la Rambla...
Ells, de dia pintan cuynas
y ellas, fabrican corbatas.

—¿Perqué portas el mocador aixís, Tuyas? Trobo qu'
al coll t' abrigaría més...
—Es veritat... Pero tu no 't fixas ab lo altre que con-
vé tapar. Per cert qu' avuy fá vuyt mesos d' aquell dia.

Jo de guapo no 'n puch sé,
pro'en cambi, dalt del pescant,
ni una 'n passa pel carré
que no digui — ¡Que arrogant!!

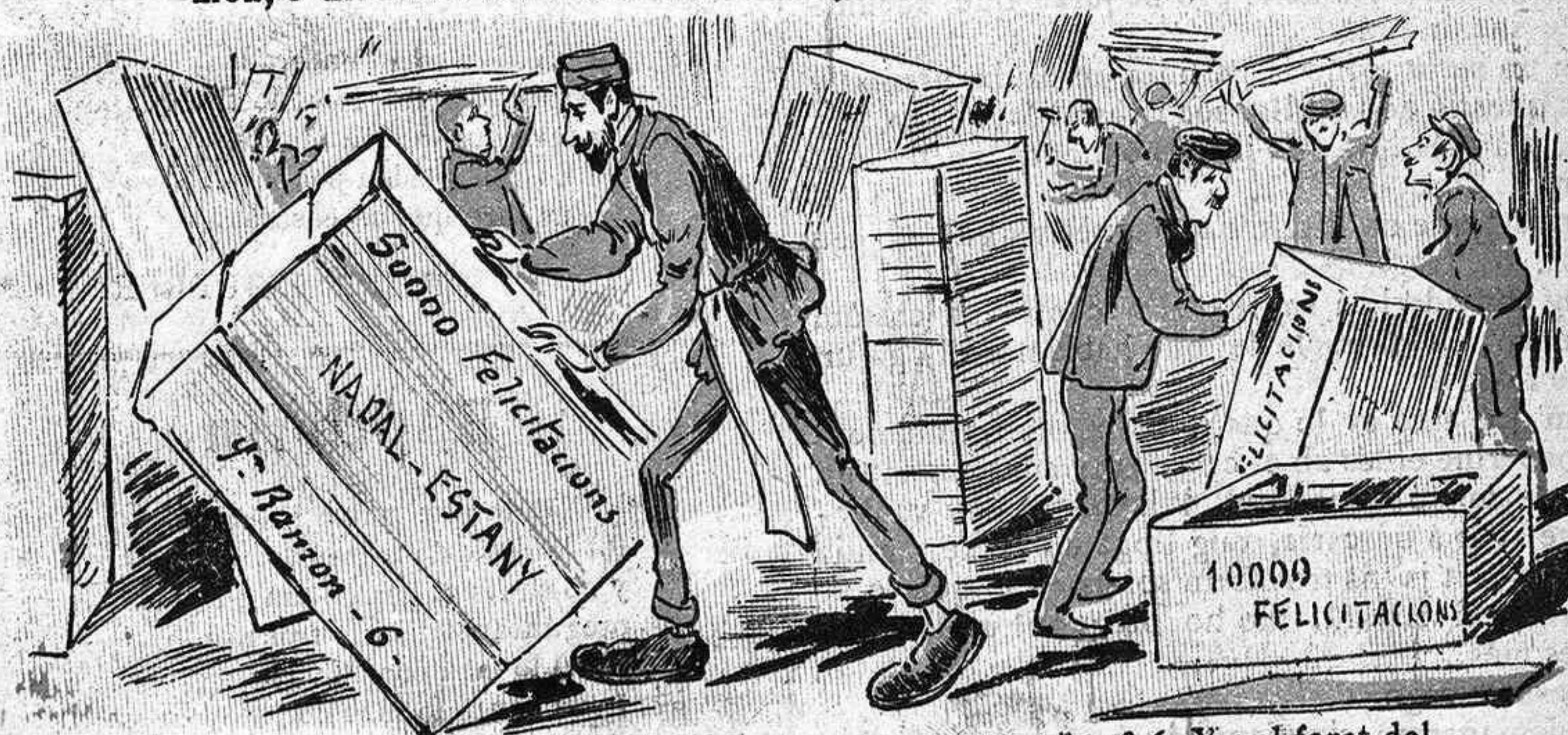
SEGUINT EL RASTRE

—Bona nit, companys. ¡Molt *ojul* Acabo de obtenir una misteriosa confidència...

—¿Que potsser torna en Lerroux?...

—Res d'això. M'han dit que en una litografia del carrer de Sant Ramon, s'hi senten á la nit ramors estranyas...

Els tres serenos s'arriban cautelosament fins al n.º 6. Y pel forat del pany, veuhem... ¡Reyna santissima! veuhem ¡que la dependencia del Estany no s'entén de feyna remenant las *décimas* de Nadal!

Don Segimón

¿Qui és? ¿No 'l coneixen? Hasta sembla mentida.

Preguntin á tots los concurrents assiduos del Eden-Concert y de segü que 'ls dirán que 'l meu biografiat, es l' home més tranquil y 'l conquistadó més terrible que 's coneix.

¿Qué n' hi costan de convits las donas!

Pró, es lo que diu ell; Es vritat que 'm gasto un dineral; pro en cambi, fruheixo, y val més això que tots els diners del mon."

Y no hi há qui 'l tregui de aquí.

A n' ell, no li preguntèu pas may si hi ha crissis, ni com se diu l' Arcalde, ni si han guanyat els republicans ó els catalanistas; perque ni sap lo que es crissis, ni que hi hagi Arcalde, ni que 's fassin eleccions.

Ell, no més está enterat de la cantant que té millors formas del Edén, y de las que debutarán.

De lo demás, ni se 'n cuyda.

Jo, vaig coneixel un día, que aburrit de passejar-me per la Rambla, y trobantme per casualitat dos rals á la butxaca, vaig anarhi, més per què no sabia ahont anar, que per afició al género pantorrillesch.

Allí vaig trovarlo sentat en una taula y enrotllat de... *cocottes*.

Va xocarme la seva cara tan... venerable; perqué siga dit entre paréntesis; D. Segimón, ab las sevas patillas blancas y el cap tan pelat, mes qu' un aficionat al sexo débil, sembla un catedràtic de la Universitat.

Vaig sentarme á una cadira de la taula del costat en qu' ell estava y quan las *cocottes* van deixar-lo, no sé oom va ser que trabarem conversa.

—Veu, aquesta qu' are canta? me deya D. Segimón; pues es la dona més dura de pelar que he conegut en tota ma vida.

Me costa molts diners; pro he jurat que sucumbiría y sucumbiré.

Diu un refrá, «que la perfidia, mata la cassa» y jo, en questió de faldillas soch perfidiós.

Ah, y á més, que ella ja més ó menos me ha demostrat... algo.

Per cert que un dia, si no haguès vingut el seu marit...

Vaig convidarla á sopar y ella contra sa costum va acceptar, ab el tracte de que habiam de llogá un quarto reservat.

Com que aixó es lo que jo volia, en un moment vaig haberme entés ab el camarer, y encarregant un sopar de mistó, á las vuyt, l' hora que ella va dir-me que anés á buscarla, vaig llogá un cotxe y mitja hora mes tart ja 'ns trovabam solets en lo quarto.

Durant el sopar... ¡no ho preguntí molt *tecleo*, pro res més.

Jo, estava cego.

Va demanarme cinquanta duros; els hi vaig dar, y quan jo volia... firmarli el recibo... tot de sopte s' obra la porta y compareix el seu marit.

Vaig quedar ab la canya sense peix.

Per això, no desmayo; are un altra vegada, tancaré el quarto ab clau.

Cansat de sentirlo, me 'n vaig anar, deixantlo aplaudint estrepitosament á la seva... *conquista*.

¿Y encare no saben qui es? Sembla mentida, tants Segimóns que corren per Barcelona.

J. VILA. O.

VA DE VERAS

Escoltéu, nenas piteras,
bonicas y sandungueras,
que us pot sé una bona sort
lo consell que avuy vos dona
un jove qu es molt persona
y que per vosaltres mor'

Al cumplir los quinze abrils
procuréu per tots istils
de enganyar á vostras guetas,
que us portin per societats
per cassinos y envelats
per festassas y festetas.

Volguéu sempre anar lluhidas
ben posadas, ben vestidas.
la cara ab polvos d' arrós;
pentinats á lo torero
y caminéu ab salero
remenant ab gracia 'l cos.

Apretéuvs; bé 'l cosset
perqué sigui ben primet,
poséus sabata escotada
ben alt y prim lo taló
y per fé 'l peu més bufó
mitja vermella ó ratllada.

Sempre qu' anéu á ballar
no us deixéu engallinar
per cap jove sabatassas
ni cap tipo careamal;
al que no balli com cal
li déu cinch centas carbassas.

Ja ho sabéu, nenas piteras
ja ab aixó estéu enteradas,
seguíu, donchs, lo concell meu,
y sens que siguin manías
si no vos quedéu per tias...
jo us juro que us casaréu.

F BERENQUER. R.

Espurna

Com lo prés entre las reixas
tot lo dia está mirant,
y ab cants al vent dona queixas
preguntant quan lo treurán,
igual lo meu cor, Maria,
igual canta lo meu cor
preguntant quin será 'l dia
que 'm darás lo teu amor.

RAMONET DEL CAFÉ

MAS PRIMERAS RELACIONES

Lo viatge d' aquí á Giròna
que ma esposa y jo vam fer
dins d' un vagó de segona,
vol la ploma d' un Gautier...

Jo, ab lo cor prenyat d' agravis
y glassat pe 'l desengany
fingia la rialla als llavis
per millor guarní 'l parany.

Ella, astuta y recelosa
com si algún perill temés
m' escorcollava afanyosa
perque 'ls meus secrets buydés.

Jo no sé si sospitava
qu' estés de tot al corrent,
pero si sé que 'm punxava
per saber mon pensament.

Es més, á la gata maula
per embrollar la questió
y per amagar per taula
sa primera seducció,

li convenia tombar-me
avans d' arrivá á Girona
y per aixó va sitiarme
ab sas astucias de dona,

á fi de que jo en sos brassos
m' hi deixés caure rendit
y per que 'ls conjugals llassos
aturessin mon despit.

Las mil arts de la femella
quan vol engrescá á un varó,
va anar treyent la trapella
per lograr ma seducció.

Justament el cotxe anava
buyt, sense un sol passatjé
y ab tal motiu redoblava
los seus atachs ma mullé...

Primer ab sospirs de foch,
luego ab besos y abressadas
sense que jo deixés may
ma passivitat d' estatua....

—Fill meu.. ¡no 't coneix! per fi
va dir ab punyent paraula —
Tant temps al darrera meu
pidolantme una abressada,
tant temps d' implorar petóns

tant temps de desitjos y ansias
y ara que ja teva soch,
ara que ja puch compláuret
y tornarten cent per un
sense deixar de sé honrada,
ara 't trobo igual qu' un glas
sense sanch, sense paraula....

—¡Qué hi farém! responguí jo.
—Qué hi farém?... ¡Vaja una calma!
¿Y es aixó 'l que 'm prometias?
Y ¿es aixó lo que 'm juravas?
¿Com es que 't veig tan cambiat?
¿Com es qu' ets tan fret?... au, parla

—No es Carme que sigui fret..
—Donchs ¿qué fas parat?... Abra-
estém solets... ningú 'ns veu.. -ssam
soch tota teva... Y ab táctica
s' assentava en mos genolls
posant sa boca en mas galdas...

¡Quin suplici, Deu del cell!
¡La volia y m' aturavan
las cartas d' aquell Narcis
que delatavan sa infamia!...

Dolsament, pero ab fermesa,
de mos genolls vaig alsarla
y assentantla en lo seu lloch..
vareig girarm'hi d' espatllas...

¡Alló va ser decissiu!
En mitj d' un torrent de llágrimas
de sos llavis va surtir
un devassall de paraulas;

«Traidor, mal marit, eunuch,
que á las donas enganyava
sent aixis qu' estava ja
gastat per cent mil disbauxas»

Alli la femella en zel,
la bacant, va demostrarse
dient «qu' el fermar el llas
del himeneu, dret li dava
á un home per ella sola,
á un home igual que las otras
y puig que dava son cós
també un cos necessitava
y que si en fi, 'l seu marit
no satisfeya sas ansias
legítimas, y ab enganys

l' havia al altar portada,
si no cumplía 'ls devers
que Deu y natura manan,
á n' ella li esqueya 'l dret
de buscar fora de casa
lo que á casa no trobés»...

—Calla—vaig dirli jo—¡Calla,
dona indigna!

—Está molt bé!...
va cridar. Ja que així 'm tractas
jo 't prometo que si dins
d' un dia, aixó no s' acaba,
y no 'm dons probas bastants
de sé un home .. y d' estimarme,
m' entornaré tot seguit
á Barcelona ab mos pares.

—Serás servida. Dins poch
acabarem lo viatge,
Girona visitarem

y aquesta nit sense falta
't mostrará 'l teu marit
qu' es un home com els altres
y 't demostrará ademés...
que té vergonya á la cara

Si hagués comprés ma muller,
la intenció de mas paraulas
prou s' hauria penedit
de las que poch ans llensava.

Vam arribar á Girona.
Saltant del tren, un carruatje
vaig pendrer. Y quan l' *auriga*
va dirme: —¿Ahont? li contestava;
—Al carrer de Ciutadans
—¿Número?...

—No ho sè.. No falla
Es un advocat... demunt
d' una tenda de sabatas.

La Carme... ¡quin tremolor!...
¡igual que la fulla al arbre!

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ)

Ab aquell avorós trofallo
pels carrers de Barcelona
veuréu tranzitar la gent.

Las darreras plantofadas
entre 'ls bélichs estudiantis
han gosat d' una ventatja:
qu' aquestos no s' hi han ficat.

TEATROS

LICEO

Ab lo debut del tenor catalá Sr. Palet coincidí la primera representació del *Lohengrin*, circumstancies las dugas que feren que en nostre gran teatro hi hagués un plé fenomenal desitjós de aplaudir la ópera mes coneguda del mestre Wagner y també de festejar al cantant que en l'hivern passat deixá tan grats recorts.

La espectació que pera lo Sr. Palet hi había era extraordinaria y debém manifestar que no defraudá las esperansas dels que hi anaren ab lo sello de la imparcialitat.

Lo Sr. Palet, de desde la temporada passada ha guanyat en gran manera ab lo desembrás escénich, ja que avuy no 's veu al artista incipient y respecte á son órgano vocal, arrebatá de vritat en lo famós *racconto* del quart acte que 's veje precisat á repetir. Ab tot, esperém de son preciós timbre de veu, encare mes embelesament, que ho lograra sens dupte á perseverar en sos estudis.

Ab dita ópera hi debutaren además las Sras. Bordalba y Parsi-Petinella y barítono Arcangeli, que mereixian mes aplausos dels que 'ls hi prodigá nostre públich.

Be es vritat que com siga que de l' ópera *Lohengrin* se n' esperava un triomfo per lo motiu de ser dirigida per lo mestre Fischer, (director de la orquesta de Viena y també de la de Bayreuth) y com siga que aquet mestre portá tota la ópera ab gran desalinyo y ensopiment, aburri d' un modo extraordinari á la concurrència, de manera que feu pagar son mal humor als artistas que cap culpa hi tenian.

Los *sabis* ó siga *wagneristas* per sostenir lo seu Deu en l' aureola deguda, digueren que tal com porta la orquesta lo mestre Fischer es tal com está escrita y aixís ho maná lo *Koran* (llegeixis Wagner) pero com que nostre temperament no es tan glacial, debém manifestar que ab lo metrónomo qu' usa lo mestre Fischer no se dona gens de colorit á la orquestació y per ella se doná lo cás de que sigués sisejat lo final del segón acte que sempre había sigut sumament aplaudit y que ab lo famós preludi del tercer no se sentís un sol aplauso, pesa que per tots los mestres que l' han precedit hi habían lograt hasta la repetició.

Aquestos dos datos los creyém prou suficients pera demostrar ab lo *gust* que s' sentí la direcció d' el mestre Fischer.

¡Desgraciad *Lohengrin* si la nit del dissapte hagués sigut la de son estreno en Barcelona!

Pera avuy y baix la direcció del mestre Barone (que es italiá) se cantarà *Aida* debutanhi en ella las senyoras Popovici y Borissoff y prenenhi part lo Sr. Palet. Celebrarém que ab aquesta ópera se trovi l' éxit de la temporada.

ROMEA

Elena es lo títul de la comedia dramática dels senyors Figueras y Salabert, que últimament s' ha estrenat y en ella se tracta de la tan perillosa qüestió social. Hem dit perillosa perquè es inductible que s' ha de apelar á inverosimituts ó á exageracions y en abdos cassos trobém que l' assumpto es massa sério pera ser tractat en lo teatro, puig s' exposan á enconar més las classes que 's debateixen en lloch de aunarlas.

Aixó precisament succuheix en *Elena* y sens dupte sos autors preveyentho, de desde lo segón acte se n' apartaren un xich, fent que imperés en la obra la nota del amor y en e la hi plantejau al final una solució que

sols se fa simpática als ilusos pero que descontenta á las personas de reflexió.

Ab tot, la obra siguié aplaudida y sos autors cridats á escena.

Dimecres passat s' estrená una comedia en un acte titulada *La colorra del convent* que en sa primera meytat resultá molt cómica deguda á un ben trassat *quid-pro-quo* y que lo resto se salvá gracias á la inagotable vis-cómica del Sr. Capdevila.

NOVETATS

La nova producció del Sr. Pomés, titulada *El apostol blanco* no resultá del agrado de la concurrència per debatirse en ella la qüestió social de manera que 's feu pessada per los morenos y sumament odiosa per los concurrents paleos y butacas.

Un cop mes, afirmém nostra opinió que lo problema social no mes pet ser tractat en llibres y encara per plomas molt expertas.

Sentím lo fracás del company y amic Pomés, per lo que creyém no reincidirá en son pecat y procurarà la revenja, que talent té per ella.

Diumenje passat se reproduhi lo melodrama *El testamento de un judio* que siguié molt aplaudit per sos efectes ben trobats.

Está en estudi *El conde de Saint Germain* que deu estrenarse la setmana entrant.

Segueix obert l' abono pera las funcions que ha de donar en la primera decena del próxim Decembre, lo eminent actor italiá Sr. Zaconni.

CATALUNYA (Eldorado)

La diligencia, nova sarsuela darrerament estrenada y que porta la firma dels afortunats autors senyors Echegaray (M.) y Caballero, poca gloria creyém donará als mateixos, puig ni per la lletra ni per la música, se fa digna dels pares de *El auo de la Africana* y *Gigantes y cabezudos*.

Per insuficiencia del argument y flojetat de la música resulta molt companyera de *Los esudiantes*, sarsuela també dels mateixos autors, y que 'l nostre públich á las pocas representacions olvidá per complert.

Segóns tenim entés *La diligencia* feya alguns anys que s' havia estrenat á Madrid y proveyent un fracás cap Empresa s' atrevia á donarli vida. Creyém que per lo bon nom que gosan los autors, hauria valgut més que no s' hi hagués pensat.

UN COMICH RETIRAT.

TALONARIS

— PERA —

apuntacions del sorteig de Nadal

Los de 100 fullas, á 80 céntims

„ „ 50 „ á 50 „

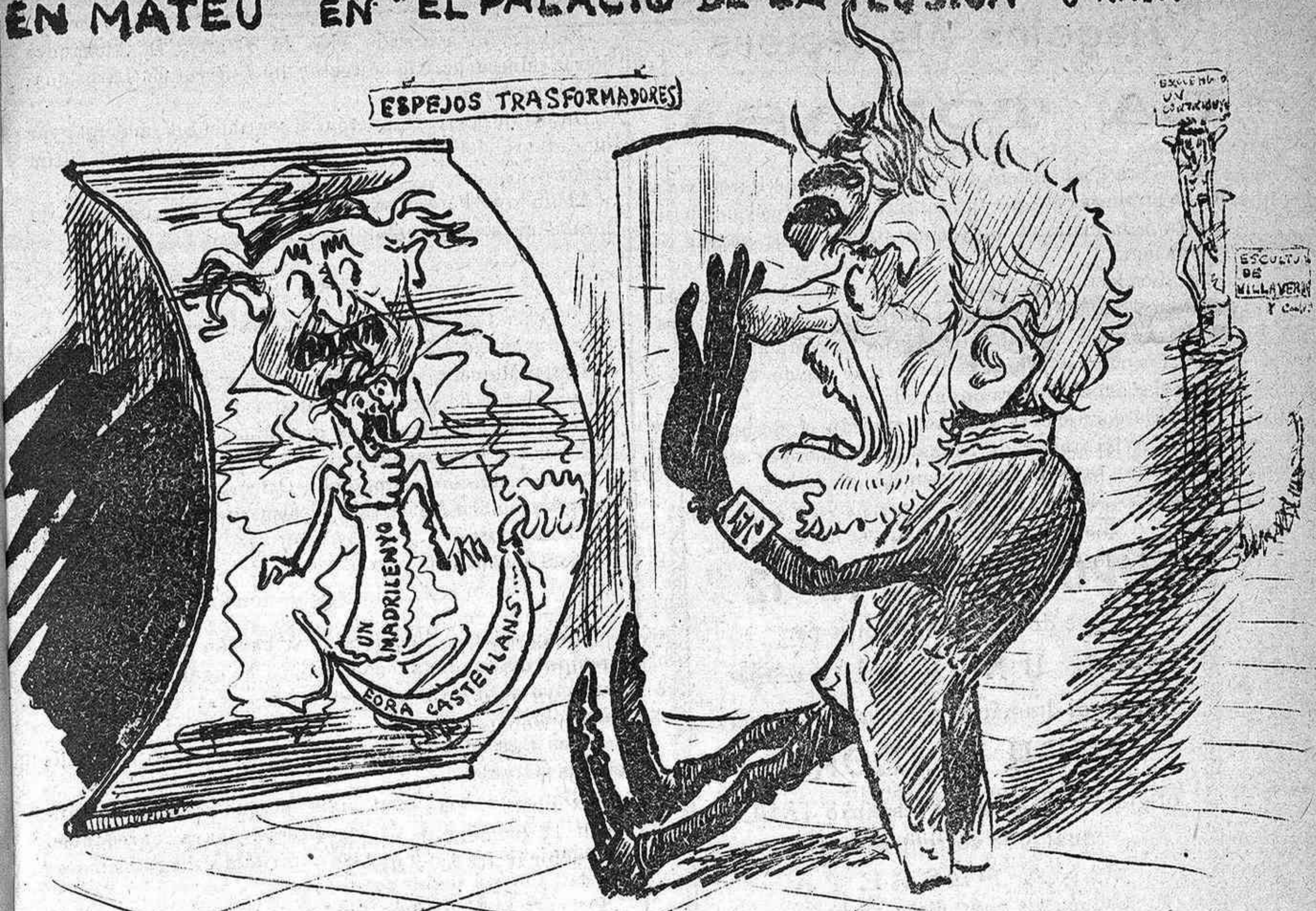
Ventas al per Major y Menor

Litografia Barcelonesa

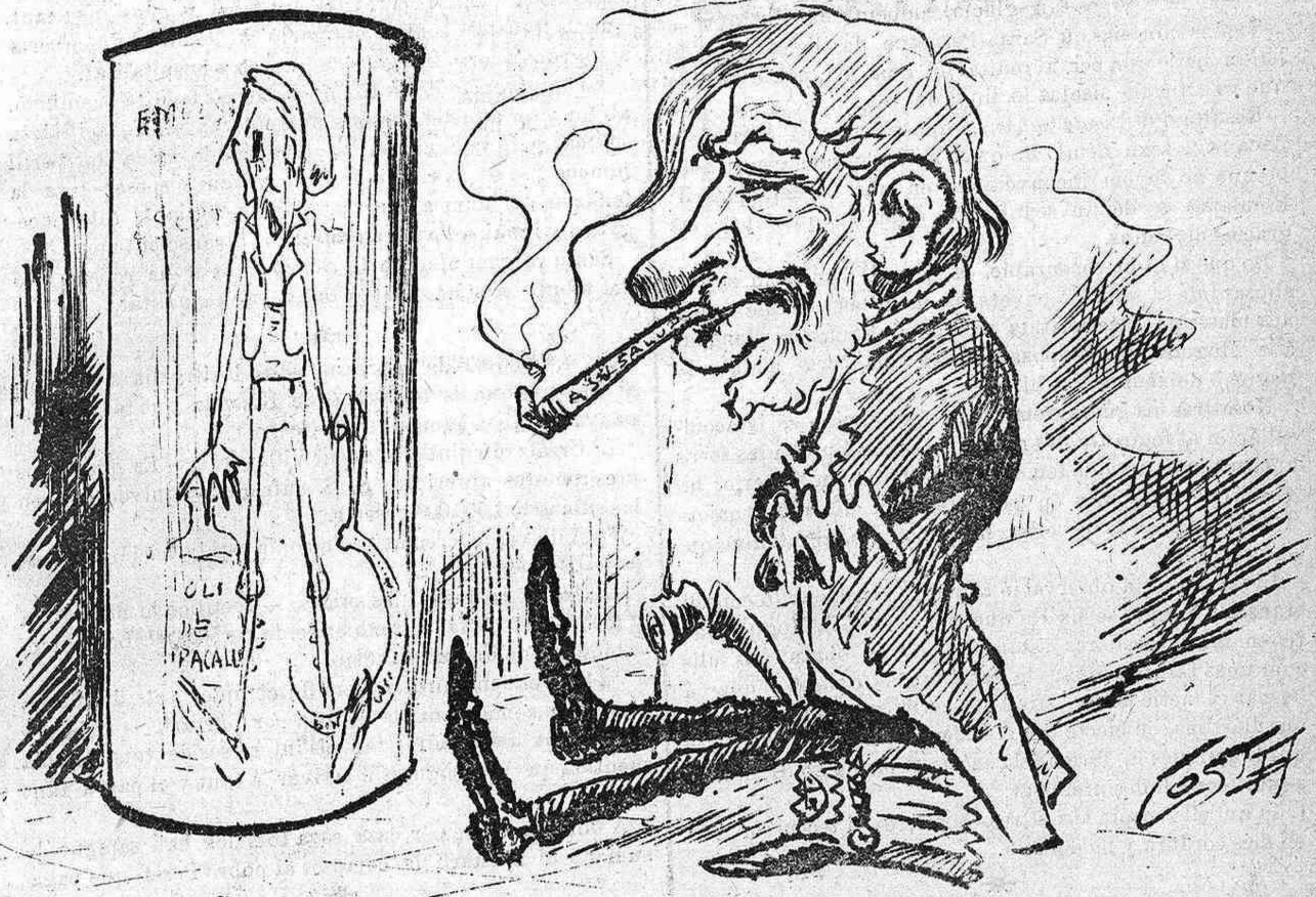
6, Carrer de Sant Ramón 6 - BARCELONA

LA TOMASA
EN MATEU EN "EL PALACIO DE LA ILUSION" O NACION....

ESPEJOS TRANSFORMADORES

Devant de la majoria dels discursos....

Devant del discurs d'en Roig y Bergadaí (?)

Regalos als lectors

— DE —

LA TOMASA

CONDICIONS

1.ª Pera l'adquisició del regaló dintre de Barcelona s'ha de presentar el *cupó* (no cal retallar-lo del periòdic) en nostra Administració S. Ramón, 6, junt ab l'import corresponent.

2.ª Los lectors de fora farán la mateixa operació, presentant el número al corresponsal respectiu, qui inutilitzarà el *cupó* y per son conducte rebrán l'exemplar.

3.ª Els cupóns primas caducarán al cap de vuyt dias ó avans si s'agotés l'obra anunciada.

4.ª Els corresponsals de fora tindrán el desquiento de costum, avisantnos cada setmana el número d'exemplars que desitjan se'ls remeti ó tenen encarregats.

LA TOMASA

CUPÓ PRIMA N.º 12 (1)

Que dona dret á adquirir per

UN RAL

l'epíssodi dramátich en un acte y en vers

VIDA Y MORT

original de JOSEPH PUJADAS TRUCH

qual preu corrent es lo de

UNA PESSETA

(1) Caduca als vuyt dias ó avans si s'agotan
ls exemplars.

Campanadas

Segóns noticias, á Santa Perpétua de la Moguda hi ha un metje que per acreditar el nom del poble sembla que va un xich .. *mogut*.

Resulta que 'l *mata sanos* en qüestió te una verdadera flaca pe 'l sexo débil, lo qual no té res de censurable porque no veyém inconvenient en que 'ls deixeples d' Esculapio 's deixin seduhir de quan en quan per las gracias de Venus.

Lo que sí hi ha censurable, es que 'l facultatiu *mogut*, abusant de sa situació envers las malaltas, sembla que 's fica massa en interioritats y fins hi ha malas llengüas á la Moguda, que suposan si ab una certa malalta hi hagué ó deixá d'haver'hi.

Nosaltres 'ns guardarém d'afirmar'ho, pero si li acomellarem al fogós *Galeno* que si vol posar á proba las sevas aptituts en l'art que feu célebre á Don Juan Tenorio, ho guardi per las donas en perfecte estat de salut, majors d'edat y robustas. Si ellas hi venen be, res tenim qu'objectar'hi.

Li fem aquesta observació acompanyantla ab lo consell transcrit, porque se 'ns diu que els pares de la Moguda que tenen fillas casadoras están *remoguts* y obran uns ulls com unas taronjas quan la fatalitat 'ls obliga á anar á buscar el metje per assistir á sos hermosos plansóns. Seria una llástima, en efecte que 'l *Galeno* de la Moguda, trobés qui li apliqué la forma á la *sabata* y per aixó li doném aquest consell desinteressat.

Ja qu'ell recepta als altres, nosaltres li receptém á n'ell més cordura y moderació.

*

Ha mort á l'avansada edat de 80 anys, D. Alexandre Perez Cubero, pare del director del *Lliberal* de Barcelona, D. Dario Pérez.

Diumenje passat tinguerem el sentiment d'acompanyar el cadavre del pare del excelent periodista al últim repós.

Rebin lo Sr Pérez y sa distingida familia, la expressió de nostre més sentit condol.

*

L'«Orfeo Catalá» ha conseguit una nova victoria ab sa recent excursió á Fransa.

Tant á Marsella, com á Perpinyá y als demés pobles qu'ha visitat, ha sigut festejadíssim y ha contribuít á estrenyer més els llassos de germanor entre 'ls catalans de Fransa y 'ls d'Espanya.

Celebrém lo nou triomf de l'«Orfeo» com á propi y li desitjem molts anys de vida y prosperitat per portar á cap semblants obras.

¡Aixis es com sa fa patria!

*

Mos apreciables llegidors ja s'haurán enterat per la premsa diaria, de la manera com s'ha anat engreixant la sarracina de 'ls estudiants fins á son soptat arreglo y rápida solució.

Cosas d'estudiants, cosas de joves, Foch d'encenalls en una paraula

Millor es qu'hagi sigut aixis, porque la qüestió estudiantil semblava alló de las cireras; anava enredantse, enredantse y per poch que las autoritats s'haguessin des-cuydat, anava á seguir tot el cove.

Per part de 'ls escolars catalans ja s'havia arribat casi á fer pagar la *patent* als que no sabian pronunciar ab tot salero lo dels «setze jutjes» Y per part de 'ls castellans ja era punt d'honra obrir el meló á tot el que cridés «Visca Catalunya;» un crit perfectament legal y gens insultant, que 'ls forasters tenian obligació d'escoltar descuberts, si no volian ferse indignes de la nostra hospitalitat.

La intervenció d'un tinent d'exercit facilitá la solució, ab tot y ser aquella bastant extemporánea. Y facilitá la solució perquè doná en un moment la mida del perill inmens que se 'ns tirava á sobre y feu sospesar tota la fondaria del abim ahont castellans y catalans, tots en-cagats per igual, anavam á llensarnos inconscientment.

Sense volguer ofendre al tinent citat s'ha repetit alló del fabulista: s'ha tocat la flauta per casualitat.

*

En la discussió de 'ls pressupostos, l'altre dia 's descubrí al Congrés que 'ls ministres de Hisenda que tenim á Espanya no saben sumar.

L'Urzáiz (dirijintse á ne'n Villaverde). — Es que en los presupuestos anteriores S. S. sufrió una equivocación en las sumas de 1.500,000 pesetas.

En Villaverde (cremat) — Falso; la equivocación fué *sol* de 500,000 pesetas.

L'Urzáiz (repassant las sumas) — Rectifico lo del millón y medio, pero es falso tambien lo de las 500,000. La equivocación fué de un millón justo.

Ja ho vehuen quina manera de comptar tots dos financiers. Cap comerciant 'ls voldria per portarli 'ls llibres y no obstant ells adminis ran els interessos de tots. Sembla mentida qu'ells poguessin arribar á tant y el país á tant poch.

A bon segur que per casa seva tots dos han sapigut de sumar y d'ajustarli 'ls comptes al pobre Peret que paga.

*

Pocas vegadas s' havia conegut á Barcelona y á Espanya en general la baixa temperatura qu' hem *disfrutat* ultimament. La cayguda de la fulla ha sigut aquest any tremenda. A set graus sota zero arribá el termómetro á Madrid y ademés nevá copiosament en una porció de comarcas espanyolas.

¡Tot aixó, á poch més de mitj Novembre quan encara gran part de 'ls mortals no tenen preparada la roba d' hivern!

'S veu que la temperatura no vol ser menos que 'ls homes. A Espanya hem baixat tan avall qu' hasta 'l termómetro se 'ns arronsa avans d' hora. La revolució que no vol fer el país ab tot y necessitarla com el pa que menja, la fa la naturalesa.

¡Fins las estacions se 'ns han revolucionat!

*

Ha sigut suspés de sou durant cinch dias un infelis municipal qu' estant de guardia pe 'ls voltants del Palau de Bellas Arts, varen robarli algunas plantas del monument de 'n Rius y Tauler.

Per l' arcaidia han sigut amonestats un oficial tercer, un auxiliar y set escribents per falta de puntualitat á las horas d' entrada.

Molt bé senyor arcalde. 'Ns está molt bé la pena imposada á la ganduleria dels uns y la negligencia de 'l altre, per més que trobém excessiu lo rigor ab lo primer si 's compara ab lo lleuger castich de 'ls segons.

¡Veyám quin dia serán amonestats ó suspesos els regidors negligents, ganduls ó llarchs d' ungias!

Senyor Arcalde, que no 's diguí que la corda sempre 's trenca per la part més flaca.

*

Al Safreig Nacional segueix lo debat catalanista. Han parlat en Mero de la Bleda, en Maura, en Roig y Bergadá y *tutti quanti*. El doctor Robert segueix defensantse ab timidés y desde 'l primer moment 's va veyent que 'ls diputats catalanistas 'n surtirán ab las mans al cap, donant la rahó als que allavors de las eleccions deyan qu' era completament inútil enviar diputats al Parlament espanyol.

Llástima d' activitat y energias empleadas en convencer á n' aquella gent.

Perque aixó si; d' activitat el doctor Robert n' ha empleada molta. Figúrinse; el dissapte era á Madrid parlant al Congrés; el diumenje á Barcelona á la capsalera del seu cunyat malalt; el dillúne á Madrid, enrahonant altra vegada.

Ell no podrá compararse ab César en quant á lo del *veni, vidi, vici*, pero en cambi ha passat la má per la cara al César de 'ls temps moderns; á nostre futur dictador Weyler.

*

Després de sis mesos de penosos sufriments ha mort un infelis nen que fou barbarament castigat per dugas monjas en un convent de la Barceloneta.

A consecuencia del cástich caygué malalta la infelissa criatura y de tanta importancia foren las lesions que li produhiren las seráficas enciaustradas y de tanta quantia el susto que l' pobret va rebre, que no l' ha pogut pahir y després de llarch sufriment ha acabat per deixar'hi la pell.

El códich penal no s' aplicará en aquest cas. La criatura perteneixia á una casa de modestos treballadors y en aquestos cassos la justicia no hi veu.

Santa Llucia li conservi la vista y la memoria á la justicia popular per quan arribi 'l dia de 'ls comptes.

*

El doctor Moliner ha presentat al fi á las Corts son projecte pera la instalació de sanatoris en favor de 'ls tísichs pobres.

El sabi valenciá demana en son projecte cinch millóns de pessetas per habilitar en totas las regions, estacions á propósit pera recullir als tuberculosos faltats de recursos.

Aquesta cantitat ha semblat exagerada á alguns diputats que trovan aixó de curar la tísichs una mica cursi y de mal gust.

Al efecte, un d' ells va dirli al iniciador del projecte: —Lo que 's necessita, senyor Moliner, es no fer tísichs á causa de la fam produhida per los excessius impostos.

Gran veritat. Jo no sé si al autor de la frasse l' hi haurá costat molt de rumiar, pero si puch assegurar que 'l que va dir aixó no pot negar la seva ascendencia; ve de 'n Perogrullo en linea recta.

En lloch de indicar una solució qu' ells saben millor que ningú qu' es irrealisable, més valdria que 'ls diputats retallessin els centenars de millóns que 's gastan en guerra, marina y clero per trobar els cinch que 'n Moliner demana.

—Es qu' eixos millóns fan viure á molta gent, dirán.

—Es que 'ls cinch de 'n Moliner, dich jo, privarian de morir á molta més. Calculin... A Espanya causa la tuberculosis unas 200,000 mil victimas anuals

*

Vostés 's recordarán d' aquell periodista y *matón* tot en una pesa que vingué acompanyant á ne 'n Dato y que quan la grandiosa xiulada que 's feu á n' aquest al sortir del Liceo, desafiava cridant com un energúmeno als socis del Círcul del mateix nom, á que baixessin al carrer ¿Se 'n recordan, oy?

Donchs aquest mateix periodista que 's diu Leopold Romeo, es lo que feya darrerament á Madrid un periódich titulat "El Evangelio" y es el mateix qu' ha sigut ferit fa poch dias y feri ell mateix á un pacífich transeunt.

A la quenta, aquest *condottiere* de la ploma, la llogava al millor postor y com es home de ronyons y gran tirador d' armas, 's creya á salvo de tota responsabilitat. Mes aixó no li ha valgut. Algún de 'ls seus molts ofesos armá lo bras d' algú que l' assassinés y en Romeo al sentirse ferit tirá má del revolver y; pim, pam, pum, li ajustá 'ls comptes á un infelis que passava.

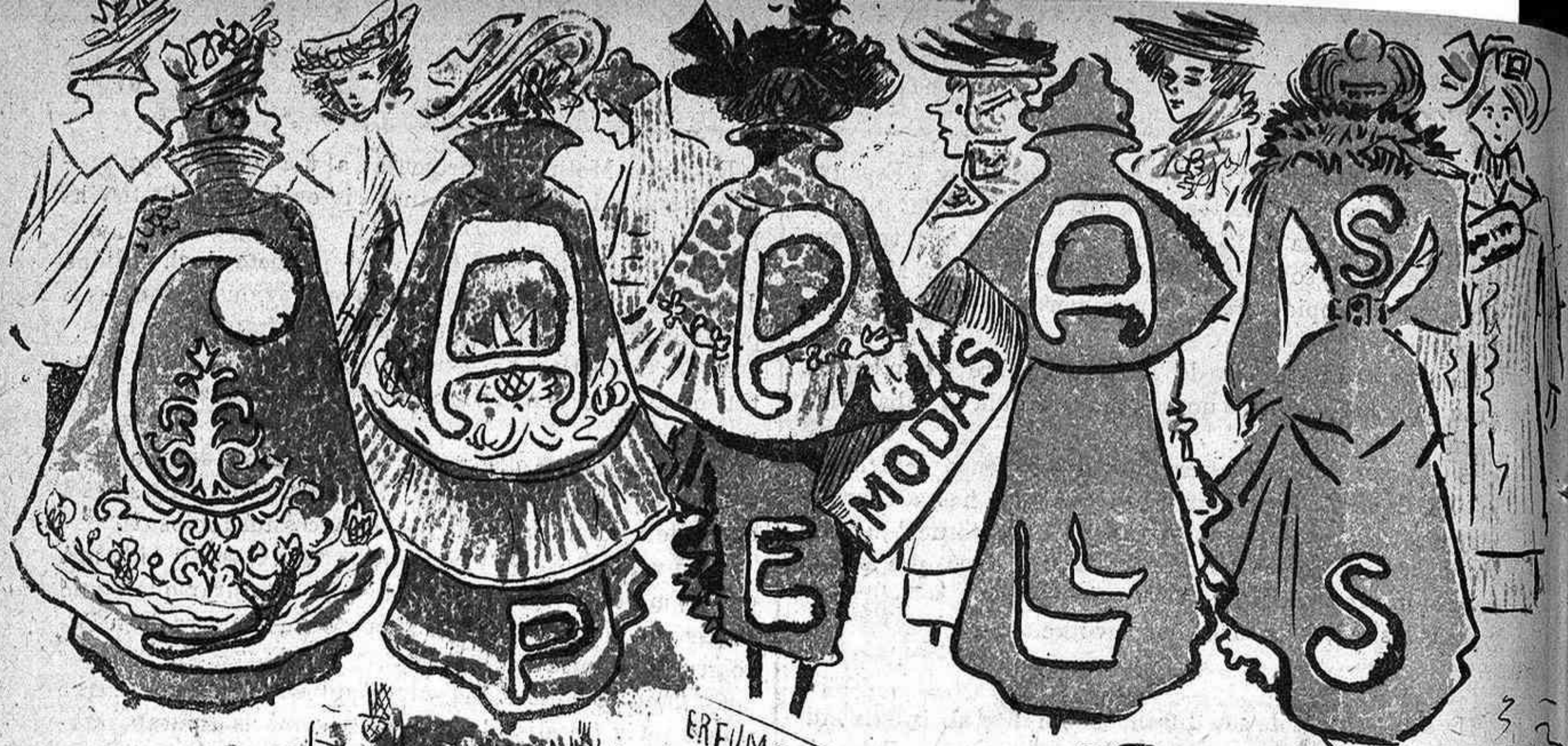
Algo fosch hi haurá vist el jutje, en sa conducta, quan á pesar d' estar ferit de gravetat en Romeo, ha dictat auto de presó contra d' ell, ab fiança de 2,500 pessetas. De manera que l' home 's trova mal ferit, pres y á las resultas d' una causa criminal.

Ventatjas de ser *matón* y llogar la ploma y subastar els ronyons al que millor pagui.

Sentim el percans pero doném molts gracias á la providencia perque no 'ns ha fet valents, puig aixis no insultém á ningú, ni portém revolver, ni escribim més que lo que creyém just y equitatiu.

CORRESPONDENCIA

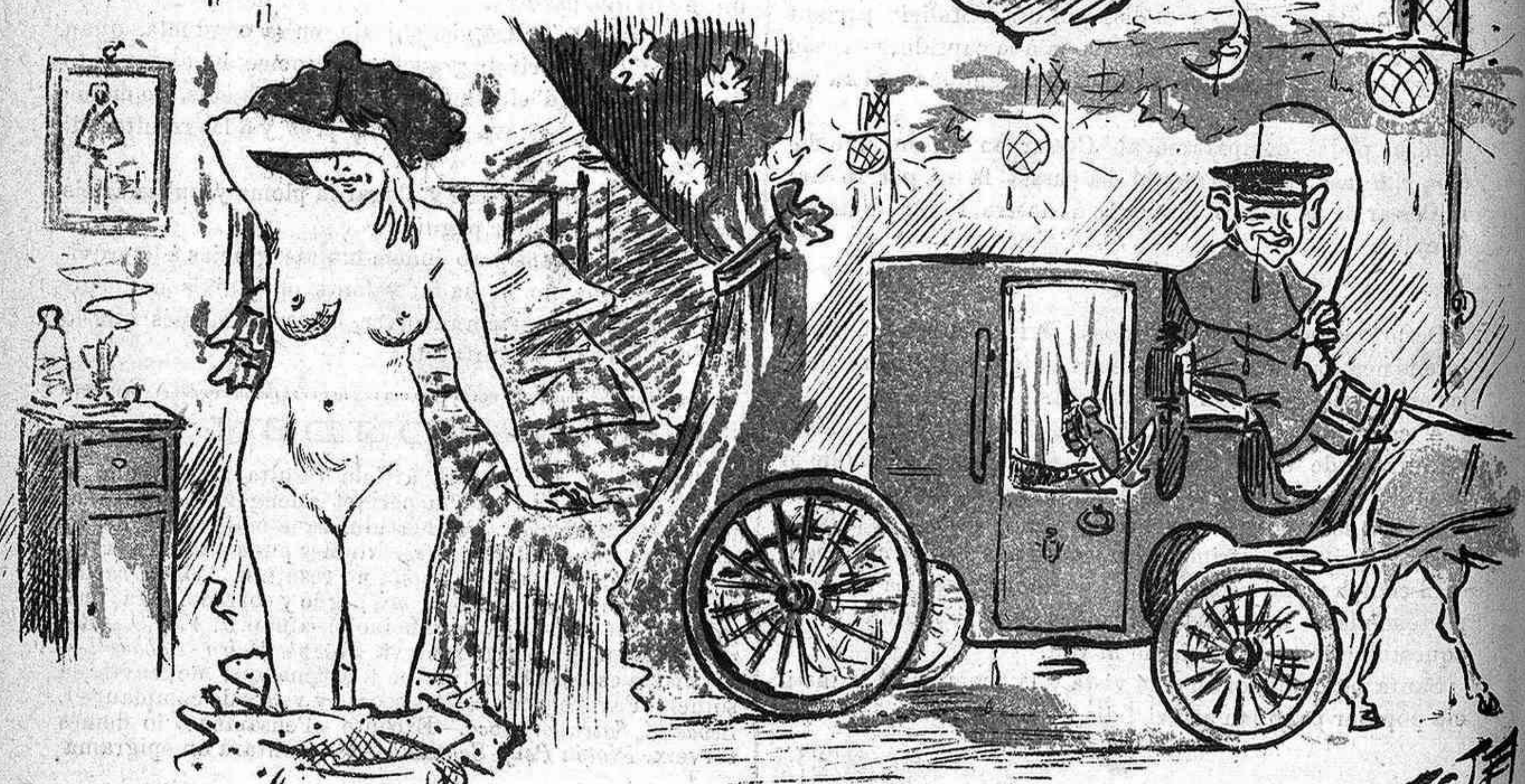
Francisquet Matinas.—L' article resulta llarguissim, lo que 'l fa pesat. Si vosté 'm permet alleugerirlo, veuré d' insertarlo. *Montabla*.—Queda admesa la major part de lo qu' envia *Ramonet del Café*.—No més puch admetre la titulada «Semblansas»; las demés no resultan. *Emili Graells*.—No senyor; lo que li deya era digne y correcte. Era pregunta y no afirmació. Agraheixo el saludo. *J. Vila O.*—Recullo l' article. Lo demés no va. *Joseph Moisa - Sabadell*.—En efecte es un «Geroglífich». Llástima que no envihi la solució. Favoreixim ab altrás cosas y veuré de complaure'l. *Sebastiá Salvador Coca*.—Excepte «Pensament» lo demés serveix. *Platón Perig - Sabadell*.—S' aprofitará un epigrama,

Una capa que ningú vol aguantarla.

Una pell. que ja s' arna.

Una pell sense capa.

Aguantant la capa per culpa de una pell.

ESTRA